

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobce: **LOCKAR Automotive s. r. o.**, IČ: 27166775
se sídlem Loket 51, Čechtice
zastopena Mgr. Janem Gebouským, advokátem
se sídlem Benešov, Tyršova 182

proti
žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
se sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2018, čj. KUKHK-34682/DS/2018/DR,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem (dále také jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 1. 11. 2018, čj. MUDK-ODP/119499-2018/crn-2380-2018, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých

zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), ve spojení s ustanovením § 10 odst. 3 téhož zákona.

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f odst. 1 a § 10 zákona o silničním provozu, kterého se dopustil dne 10. 11. 2017, ve 22:38 hod. tím, že nezajistil, aby při užití jím provozovaného motorového vozidla na pozemní komunikaci ve vyznačeném měřeném úseku na silnici č. I/37 v obci Kocbeře, směr Trutnov, v úseku platnosti dopravní značky IZ 4a – „Obec“ a IZ 4b – „Konec obce“, při řízení vozidla Škoda Octavia, registrační značky 3SE 5157 byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, neboť na podkladě záznamu z automatizovaného silničního rychloměru typu SYDO Traffic Velocity, výrobní číslo GEMVEL0008, bylo zjištěno, že řidič předmětného vozidla jel rychlostí 62 km/h (po odečtení tolerance měřícího zařízení) a svým jednáním tak porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a toto jednání vykazuje znaky přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu. Žalobci byla za uvedené jednání v souladu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a současně uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1.000 Kč.
3. Dle žalovaného správní orgán I. stupně v dané věci postupoval v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a zjistil v řízení stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad napadeného rozhodnutí s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, tj. zásadou legality, zákazu zneužití pravomoci, zásadou proporcionality a ochrany dobré víry, zásadou ochrany veřejného zájmu a zásadou nestranného přístupu.
4. K průběhu správního řízení žalovaný uvedl, že správní orgán I. stupně dne 19. 1. 2018 zaslal žalobci výzvu dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu k uhrazení určené částky ve výši 800 Kč včetně řádného poučení. Ten na výzvu reagoval sdělením, že motorové vozidlo registrační značky X řídil G. K., nar. ..., X. Žalovaný dále popsal, že dne 25. 1. 2018 zaslal správní orgán I. stupně na jeho adresu výzvu ke sdělení skutečností, obsílka se správnímu orgánu vrátila bez doručení. Dne 11. 4. 2018 zaslal správní orgán I. stupně výzvu opětovně, avšak i ta se mu vrátila bez doručení. Dle žalovaného tak správní orgán I. stupně ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, kdy nezjistil do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Oznámení o přestupku proto správní orgán I. stupně ve smyslu § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), usnesením ze dne 19. 9. 2018 odložil s odůvodněním, že nezjistil do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Dne 19. 9. 2018 vydal správní orgán I. stupně příkaz, dne 24. 9. 2018 mu byl doručen odpor proti tomuto příkazu. Následně správní orgán I. stupně písemností ze dne 27. 9. 2018 vyrozuměl žalobce o pokračování řízení a o provedení důkazů mimo ústní jednání. To proběhlo dne 11. 10. 2018, jak je popsáno v protokolu o ústním jednání. Správní orgán I. stupně zaslal žalobci dne 1. 11. 2018 oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, poté dne 1. 11. 2018 vydal rozhodnutí, proti kterému žalobce podal odvolání.

5. Žalovaný se podrobně vyjádřil ke splnění podmínek pro to, aby řízení o přestupku mohlo být zahájeno a přestupek mohl být projednán s provozovatelem vozidla podle ustanovení §125f odst. 1 zákona o silničním provozu, tj. zejména k učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku podle ustanovení §125f odst. 4 téhož zákona a v tomto směru poukázal i na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Podle žalovaného byl ve správním řízení bez pochybností zjištěn provozovatel vozidla, který má dle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu povinnost zajistit, aby byly při použití vozidla na pozemní komunikaci dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Zdůraznil, že provozovatel vozidla je trestán za to, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Uvedl, že si je vědom toho, že se jedná o konstrukci poměrně striktní a pro provozovatele vozidla nepříznivou. Konstatoval i to, že ze zákonné úpravy vyplývá, že k odpovědnosti za předmětný přestupek dle § 125f zákona o silničním provozu není vyžadováno zavinění, jedná se tedy o odpovědnost objektivní. Dle žalovaného správní orgán I. stupně učinil všechny nezbytné kroky ke zjištění pachatele předmětného přestupku a v souladu s ustanovením § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky oznámení o přestupku odložil, nic mu proto nebránilo, aby zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla se žalobcem jako provozovatelem vozidla.
6. Závěrem se žalovaný zabýval výší a druhem sankce v daném případě, označil ji za odpovídající a ztotožnil se s odůvodněním pokuty správním orgánem I. stupně.

II. Shrnutí žalobních bodů

7. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí a navrhl jeho zrušení s tím, aby mu byly přiznány náklady řízení.
8. Žalobce předně připomněl, že je obchodní společností, jejímž předmětem podnikání je pronájem motorových vozidel třetím osobám. Dne 10. 11. 2017 byl s jeho pronajatým vozidlem tovární značka Škoda Octavia, registrační značky X, spáchán nájemcem vozidla přestupek překročením nejvyšší povolené rychlosti v obci. K výzvě správního orgánu I. stupně ze dne 19. 1. 2018 sdělil údaje o tomto nájemci - fyzické osobě, která v době spáchání přestupku užívala vozidlo na základě nájemní smlouvy, jednalo se o občana Polské republiky, G. K., nar. ..., X. Správní orgán tohoto řidiče vozidla vyzval k podání vysvětlení, ten výzvy osobně převzal dne 2. 2. 2018 a dne 17. 4. 2018, avšak ani na jednu z nich nezareagoval. Správní orgán I. stupně bez dalšího projednávání přestupku proti uvedenému řidiči odložil a dále přestupek projednával výhradně se žalobcem jako provozovatelem vozidla.
9. Žalobce namítl, že po celou dobu projednávání přestupku správní orgány předkládaly na podporu svých závěrů argumentaci vycházející z jimi citovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ačkoliv tato argumentace a z ní vycházející odůvodnění rozhodnutí správních orgánů vychází z jiného skutkového základu, konkrétně z toho, že provozovatel vozidla označuje jako řidiče osobu, která je nekontaktní, smyšlená nebo dokonce po smrti, případně je takto označená osoba osobou blízkou apod., což odpovídá obstrukčnímu jednáním a ve svém důsledku vede správní orgány k odkládání projednávání přestupků proti takto označeným osobám. Žalobce však má za to, že v tomto případě označil jako řidiče osobu, která vozidlo užívala na základě nájemní

smlouvy, a tato osoba dokonce dvakrát převzala výzvu k podání vysvětlení. Takto ztotožněný řidič se pouze vyhýbá řádnému projednání přestupku, který spáchal, za což je trestán žalobce jako provozovatel vozidla. Označený řidič byl správním orgánem dohledán a daří se mu doručovat, přičemž už tato skutečnost dle názoru žalobce vede k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.

10. Žalobce zdůraznil, že z jeho strany se nejednalo o obstrukční jednání, že na výzvu správního orgánu I. stupně ztotožnil osobu řidiče. Uvedl rovněž, že v rámci své podnikatelské činnosti je nucen řešit obdobné situace v řádech desítek případů měsíčně, což je samo o sobě jisté podnikatelské riziko, ovšem v případě takto nezákonného postupu správních orgánů je nucen navrhnout přezkoumání výše uvedeného rozhodování dotčených orgánů. Žalobce má zato, že správní orgány vedeny snahou o co nejjednodušší projednání přestupku namísto toho, aby plně využily možností daných zákonem, rozhodly o přestupku dle objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla, aniž by pro takový postup byly naplněny zákonné požadavky. Správní orgán má totiž v případě, že je konkrétní osobě doručena výzva k podání vysvětlení a tato osoba nereaguje, možnosti dalšího postupu od ukládání pořádkových pokut po předvolání, potažmo předvedení, a to vše i v rámci právního styku s cizinou (§ 65 zákona o odpovědnosti za přestupky). Správní orgány však zcela rezignovaly na řádné projednání věci a spokojily s možností odkladu řízení z důvodu nemožnosti doručování pachateli přestupku.
11. Žalobce dále poukázal na skutečnost, že žalovaný jako odvolací orgán vycházel při svém rozhodování z nesprávných skutkových zjištění, kdy oproti skutkovému stavu zjištěnému orgánem I. stupně nesprávně uvedl, že výzvy označenému řidiči se vrátily bez doručení, ačkoliv tyto výzvy (ze dne 25. 1. 2018 a 11. 4. 2018) byly označenému řidiči doručeny dne 2. 2. 2018 a 17. 4. 2018. Žalobce má za to, že rozhodnutí odvolacího orgánu je v tomto ohledu nepřezkoumatelné a takové rozhodnutí vychází z nesprávných skutkových závěrů, z čehož plyne nesprávný závěr žalovaného, že žalobce uvádí „nepravdivé či neaktuální údaje“, případně, že se v daném případě jedná o „obstrukce ze strany provozovatele vozidla“.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

12. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. Znovu zrekapituloval průběh správního řízení a v reakci na žalobní námítky zopakoval některé argumenty uvedené již v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Má zato, že k řízení přistoupil odpovědně a nezaujatě, posoudil všechny relevantní skutečnosti včetně posouzení závažnosti jednání a důvodnosti uložené sankce. Napadené rozhodnutí považuje za věcně správné a odpovídající zjištěným skutečnostem, jakož i závažnosti projednávaného protiprávního jednání.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen “s. ř. s.”). Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání postupem a za podmínek stanovených v ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Po

prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.

14. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že správní orgán I. stupně na základě oznámení o podezření ze spáchání přestupku vyhotoveného dne 6. 1. 2018, čj. MUDK-MP/2253-2018/cm 31815/2017, a spisového materiálu o přestupku včetně fotodokumentace přestupku, který mu postoupila Městská policie Dvůr Králové nad Labem, vydal dne 19. 1. 2018 výzvu, kterou žalobce vyzval k zaplacení určené částky ve smyslu ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu. Výzva byla žalobci doručena téhož dne. V reakci na ni žalobce sdělil, že předmětem jeho činnosti je pronájem movitých věcí a že v době spáchání přestupku měl předmětné vozidlo v užívání G. K., nar. ..., X.
15. Správní orgán I. stupně proto zaslal uvedenému řidiči výzvu ke sdělení skutečnosti potřebné k určení totožnosti řidiče předmětného vozidla. Tuto výzvu ze dne 25. 1. 2018 uvedený řidič převzal dne 2. 2. 2018. Nijak však nereagoval. Správní orgán I. stupně jej proto vyzval výzvou ze dne 11. 4. 2018 znovu k témuž, řidič si výzvu převzal dne 17. 4. 2018, avšak opět nijak nereagoval.
16. Dne 19. 9. 2018 vyhotovil správní orgán I. stupně usnesení o odložení oznámení přestupku ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky s odůvodněním, že nezjistil do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Téhož dne vydal příkaz, ve kterém rozhodl o tom, že se žalobce dopustil přestupku provozovatele vozidla ve smyslu ustanovení § 125f odst. 1 ve spojení s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a za to mu uložil pokutu 1.500 Kč. Po podání odporu proti příkazu správní orgán I. stupně pokračoval v řízení a vyrozuměl žalobce, o provedení důkazů mimo ústní jednání a o možnosti vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Svého práva žalobce nevyužil, tj. k provedení důkazů se nedostavil, ani se nevyjádřil k podkladům rozhodnutí.
17. Dne 1. 11. 2018 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí čj. MUDK-ODP/119499-2018/crn-2380-2018, jímž žalobce uznal vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f odst. 1 ve spojení s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, kterého se měl dopustit tím, že jako provozovatel vozidla registrační značky X nezajistil, aby byly při užití vozidla na pozemní komunikaci dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, když dne 10. 11. 2017, ve 22:38 hod. řidič tohoto vozidla na pozemní komunikaci č. I/37 v obci Kocbeře, směr Trutnov, v úseku platnosti dopravní značky IZ 4a – „Obec“ a IZ 4b – „Konec obce“ překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci stanovenou zvláštním právním předpisem na 50 km/h, neboť vozidlu byla automatizovaným technickým prostředkem naměřena rychlost jízdy 62 km/hod. (po odečtení stanovené odchylky měřicího zařízení), čímž porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a toto jednání vykazuje znaky přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu. Za to byla žalobci uložena pokuta 1.500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení.
18. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, k němuž připojil smlouvu o nájmu vozidla Škoda Octavia, registrační zn. X, uzavřenou dne 10. 11. 2017 s již dříve správnímu orgánu I. stupně sděleným řidičem (G. K.). Žalovaný následně odvolání zamítl a rozhodnutí orgánu I. stupně potvrdil.

19. Žaloba učinila spornou otázkou především to, zda byly v daném případě splněny podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu se žalobcem, tedy zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku před tím, než předmětné řízení o přestupku provozovatele vozidla zahájil.
20. Ve smyslu ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se „*provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.*“ Odstavce 2 až 5 stejného ustanovení obsahují popis okolností a podmínek, které musí objektivně nastat, aby provozovatel vozidla za přestupek odpovídal. Dle odstavce 5 zmíněného ustanovení obecní úřad obce s rozšířenou tento přestupek projedná pouze, pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.
21. Podle ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a c) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení.
22. Výzva provozovateli motorového vozidla musí obsahovat podle ustanovení § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje, výši určené částky, datum splatnosti určené částky a další údaje nezbytné pro provedení platby a poučení podle odstavců 6 a 7. Zákodárce tuto výzvu do znění zákona včlenil nepochybně proto, aby dal provozovateli vozidla, jehož zavinění za daný přestupek je koncipováno jako zavinění objektivní, možnost zaujmout k vytykanému deliktu odpovídající postoj. Provozovatel vozidla má možnost uvážit, jakým způsobem bude na výzvu reagovat. Může sdělit totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku (§ 125h odst. 6 zákona o silničním provozu), může sporovat správnost, úplnost a obsah výzvy (§ 125h odst. 4 téhož zákona), stejně tak může namítat své vyvinění s odkazem na § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu, případně může „určenou částku“ uhradit, což má za následek odložení věci (§ 125h odst. 5 silničního zákona).
23. To, že v dané věci byl spáchán přestupek podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 ve spojení s § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu řidičem vozidla, které provozuje žalobce, není v dané věci sporné. Stejně tak není sporné, že provozovatelem předmětného vozidla je právě žalobce. Listiny založené ve správním spise pak prokazují i soukromoprávní vztah mezi žalobcem jako vlastníkem (provozovatelem) předmětného vozidla a nájemcem vozidla, kterým byl G. K. Obsah nájemní smlouvy správní orgány nerozporovaly.
24. Krajský soud při posouzení otázky naplnění podmínek pro stanovení odpovědnosti za přestupek provozovatele motorového vozidla (dříve správní delikt) dle ustanovení § 125f a násl. zákona o silničním provozu a zejména posouzení naplnění podmínky spočívající v tom, že správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale

správním řízení o přestupku vůči řidiči (pachateli přestupku) ne zahájil a věc odložil, vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, přičemž současně musel zohlednit individuální okolnosti dané věci. Zásadní spornou otázkou přitom je, kam až vedou „nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku“, jejichž učinění je předpokladem pro vznik odpovědnosti provozovatele vozidla za přestupek (dříve správní delikt).

25. Otázkou, kam až by mělo vést pátrání po provozovatelem označeném přestupci, se zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46 (všechny zde uváděné rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nsoud.cz). Konstatoval tehdy, že *„by šlo proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.“* K tomu však dodal, že *„budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.“* V tomto rozsudku také uvedl, že *„pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích, nebo dochází-li k řetězení označených osob, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“* Z uvedeného je zřejmé, že v povinnosti učinění „nezbytných kroků“ se odráží subsidiarita přestupku (dříve správního deliktu) provozovatele vozidla. Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Primárně tedy za delikt (v širším smyslu) odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit, vést proti němu přestupkové řízení a spáchání přestupku mu prokázat, nese odpovědnost za delikt provozovatel vozidla. Ten se uvedené odpovědnosti může zbavit jen na základě zákonem předvídaných liberačních důvodů, vymezených v § 125f odst. 6 (dříve odst. 5) zákona o silničním provozu.
26. K účelu uvedené úpravy, která byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, čj. 3 As 7/2014-21: *„Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primárně identifikovatelnou a konkrétní osobou.“* Ze smyslu právní úpravy a dosavadní judikatury je tedy zřejmé, že nezbytné kroky správního orgánu ke zjištění pachatele přestupku příliš daleko nevedou (kromě právě citovaného rozsudku viz i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, čj. 1 As 237/2015-32).
27. Lze poznamenat, že shora zmíněná judikatura Nejvyššího správního soudu se nevyslovuje konkrétně k situaci, jaká nastala v nyní posuzované věci. Jestliže tuto (a

obdobnou) judikaturu správní orgány rovněž citovaly (k čemuž žalobce namítl, že jejich rozhodnutí tak bylo vydáno na základě odlišného skutkového stavu), není však možno jim to zcela vytýkat. Nelze totiž pominout ve zmíněné judikatuře uvedená obecně platná východiska, ze kterých je při posouzení aplikace § 125f a násl. zákona o silničním provozu nutno vždy vycházet. Přitom je však současně nutno zohlednit a posoudit individuální okolnosti té které věci.

28. V dané věci byl za řidiče vozidla žalobcem označen cizinec s bydlištěm v zahraničí. Je tak třeba zodpovědět otázku, zda po zaslání zásilky obsahující výzvu správního orgánu takové osobě do zahraničí, která ji převezme, avšak na ni nereaguje, přičemž v daném případě šlo o zaslání dvou takových výzev, nejdou v takovém případě další kroky již nad rámec zákonné dikce „nezbytných kroků“ a zejména nad rámec účelu právní úpravy. O určitém omezení rozsahu kroků správních orgánů, které vyplývá z dikce zákona „nezbytné kroky“, hovoří shora citovaná judikatura v tom smyslu, že by šlo proti smyslu úpravy přestupku provozovatele vozidla (dříve správního deliktu) vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede k usvědčení pachatele přestupku. V tomto kontextu je třeba mít nepochybně na zřeteli i to, že správní orgán věc odloží, nezjistí-li do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Zákonodárce tak stanovil určitý, nepřiliš dlouhý, časový úsek (60 dní) pro zjišťování a shromažďování podkladů pro zahájení přestupkového řízení s konkrétní osobou než je věc odložena a může následovat, jako v tomto případě, řízení s provozovatelem vozidla.
29. V přezkoumávané věci, jak je již shora uvedeno, žalobce označil k výzvě správního orgánu za řidiče předmětných vozidel cizího státního příslušníka s bydlištěm v zahraničí, a to G. K. Ten sice dvě výzvy převzal, avšak nijak na ně nereagoval. S touto osobou se tak správnímu orgánu kontakt navázat nepodařilo.
30. Krajský soud vůbec nijak nezpochybňuje tvrzení žalobce, že v daném případě nebylo jeho chování obstrukční, netvrdily to však ani správní orgány (byť obsáhlou citací judikatury, v níž bylo pojednáno mimo jiné i o obstrukčním jednání, by se to tak mohlo jevit). Žalobce správnímu orgánu I. stupně označil osobu, která podle jeho názoru řídila předmětné vozidlo, a to jednoznačně a identifikovatelně, přičemž okolnosti, za kterých jím provozované vozidlo přenechal do užívání jiné osobě, jsou zcela standardní a nijak neindikují jeho snahu vyhnout se postihu za porušení zákona o silničním provozu. Prvostupňový správní orgán tak měl k dispozici konkrétní identifikační údaje ke sdělené osobě, které také využil k jejímu zkontaktování. Jak je však shora popsáno, navázání kontaktu s ní touto cestou se nepodařilo. Žalobce v tomto směru namítal, že správní orgány měly možnost dalšího postupu od ukládání pokut po předvolání nebo předvedení v rámci právního styku s cizinou.
31. K tomu krajský soud uvádí, že možnosti, kterých správní orgán může při vyhledávání, resp. zkontaktování, osob v cizině a případném následném správním řízení využít, jsou značně omezené. Vzhledem k nutnosti respektovat suverenitu cizího státu totiž nepřichází v úvahu hrozba předvedení, natož jeho faktická realizace. I žalobcem navrhované využití ukládání pořádkových pokut představuje spíše jen teoretickou možnost, než reálně použitelný a především smysluplný nástroj. Správní orgány proto musí pečlivě vážit, s čím se na své partnery v zahraničí obrátí. V případech, kdy se jedná

o cizince s bydlištěm v zahraničí, má správní orgán omezenější prostor a možnosti postupu než na území České republiky i s ohledem na dikci § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky, dle něhož správní orgán věc odloží, nezjistí-li do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Zmíněná lhůta pro toto ověřování a zajišťování podkladů v zahraničí pro zahájení přestupkového řízení s konkrétní osobou (cizincem s bydlištěm v zahraničí) je pro uskutečňování rozsáhlejších kroků doba velmi krátká a ve vztahu k bagatelnímu jednání (i postihu za něj) nehospodárná a tedy již jdoucí proti smyslu uvedené úpravy.

32. Závěr o tom, že správní orgány nejsou povinny provádět rozsáhlé kroky, resp. pátrání po pachatelích přestupků za plného využití všech dostupných nástrojů, včetně mírnějších požadavků pro pátrání po pachatelích přestupků zdržujících se v zahraničí, je podporován i smyslem ustanovení o odpovědnosti provozovatele vozidla. Toto ustanovení bylo do českého právního řádu zavedeno jako reakce na velmi nízkou objasněnost přestupků v dopravě s cílem zjednodušit postihování dopravních deliktů v případech, kdy není možné řidiče vozidla ztotožnit na místě.
33. Lze podotknout, že předmětné ustanovení o odpovědnosti provozovatele vozidla bylo přezkoumáno i Ústavním soudem, který jej shledal ústavně konformním. Ve svém nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, pod bodem VII. mimo jiné uvedl: *„Zatímco subjektivní odpovědnost řidiče za přestupek je následkem jeho protiprávního jednání, objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za správní delikt je výrazem jeho širší odpovědnosti jako vlastníka vozidla, respektive osoby, která vozidlo se souhlasem jeho vlastníka provozuje. Zákon může stanovit provozovateli vozidla povinnosti k zajištění účinné regulace silničního provozu, kterou si vyžaduje masivní využívání motorových vozidel, s nímž jsou přirozeně spojena některá nebezpečí pro životy, zdraví a majetek lidí. Každý, kdo se rozhodne opatřit si vozidlo, si musí být těchto povinností vědom.“* Rovněž konstatoval, že *„stanovená objektivní odpovědnost představuje součást povinností spojených s postavením provozovatele vozidla“*. S přihlédnutím ke skutečnosti, že provozovatele lze takto postihovat jen subsidiárně, a to relativně nízkou sankcí (pokutou do maximální výše 10.000 Kč), považoval Ústavní soud tuto formu objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za přiměřenou.
34. V této souvislosti krajský soud dodává, že projevem subsidiarity odpovědnosti provozovatele vozidla je právě povinnost správního orgánu učinit nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Jak však již zmíněná judikatura správních soudů dovodila, v případě, kdy tvrzený pachatel se nachází v zahraničí a je nekontaktní, nemá správní orgán téměř žádnou možnost, jak spolehlivě zjistit, že jde skutečně o pachatele přestupku. To sice neznamená, že k jeho usvědčení je nutné jeho doznání, avšak nedostupnost označené osoby žijící v cizině výrazným způsobem ztěžuje možnost obstarávání přesvědčivých důkazů. Pokud tedy z ostatních důkazů vina přesvědčivě nevyplyvá a označená zahraniční osoba je pro správní orgán nedostupná, není nutné trvat na tom, aby se ji správní orgán nadále snažil kontaktovat. Proto bylo v dané věci možné za nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu považovat i zaslání dvou výzev (ke sdělení požadovaných skutečností ve věci) žalobcem označenému pachateli přestupku do Polska. Navíc žalobci nic nebránilo pokusit se jím označenou osobu kontaktovat a vyzvat ji k vyjádření. Za situace, kdy jako provozovatel vozidla označil za řidiče zahraniční osobu, která na výzvy správního orgánu nereagovala, mohl i sám předložit důkazy o jeho vině, nebo se s touto

osobou (ideálně předem) mohl dohodnout na soukromoprávní odpovědnosti, pokud nechtěl sám nést finanční důsledky jejího protiprávního jednání. Jak totiž Nejvyšší správní soud konstatoval např. v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, čj. 3 As 7/2014-21, „*stejně tak jako provozovatel vozidla obvykle dbá na ochranu své majetkové hodnoty, bude též v jeho zájmu, aby při vědomí o povinnostech, které pro něj vyplývají ze zákonné úpravy, působil i na jiné osoby (tzn. zajistil dodržování povinností řidiče a pravidel provozu srov. § 125f odst. 1 zákona) ve snaze co nejvíce eliminovat negativní účinky, které mu jako provozovateli mohou vzniknout přímo při užívání jeho vozidla, byť způsobené třetími osobami, v rozporu s veřejnoprávními normami*“. Postih provozovatele vozidla za správní delikt je tedy v dané věci zhmotněním rizika, které s sebou nese žalobcovo podnikání, čehož si je i žalobce, jak naznačil v žalobě, vědom. Lze poznamenat, že provozovatel vozidla má ve své moci, komu vozidlo svěří, a měl by si být vědom, že eventuální důsledky takovou osobou zaviněného přestupku v konečném důsledku mohou dopadnout právě na něj jako provozovatele. Tento důsledek však není nespravedlivý, neboť je to provozovatel, kdo vozidlo přikazuje a svěřuje a kdo si současně pro tuto negativní eventualitu může s řidičem sjednat např. finanční záruku. Nelze přehlédnout ani to, že odpovědnost provozovatele vozidla je vázána pouze na úzce vymezený okruh přestupků.

35. Lze dodat, že je sice nepochybně žádoucí, aby odpovědnost za protiprávní jednání nesli vždy ti, kteří se takového jednání dopustili. Na stranu druhou však „*nic nebrání zákonodárci v tom, aby určitá spolehlivě zjištěná a bagatelní, avšak společensky škodlivá a začasť frekventovaná jednání (nota bene pokud jde o delikty potenciálně ohrožující či o delikty, jimiž nebyl způsoben žádný, anebo jen nepatrný škodlivý následek v podobě škody na majetku účastníků silničního provozu) dále 'dekriminalizoval' a postihoval je formou správních deliktů přičitatelných provozovatelům vozidel na základě objektivní odpovědnosti*“. Nadto „*v oboru správního trestání se z řady legitimních důvodů výjimečně uplatňuje odpovědnost za protiprávní výsledek bez ohledu na zavinění, tj. odpovědnost objektivní, případně modifikovaná možností liberace*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40). To, že se jedná ve věci přestupku provozovatele vozidla (dříve správního deliktu) podle § 125f zákona o silničním provozu o bagatelní záležitost lze vyčíst např. z usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 8. 2018, sp. zn. II. ÚS 2290/18, či ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 1736/16, v níž Ústavní soud uvedl: „*V důsledku posuzovaného správního řízení byla stěžovatelka nucena zaplatit ve své podstatě bagatelní pokutu - již tato skutečnost přitom má za následek, že intenzita zásahu do jejích práv je natolik nízká, že bez dalšího vylučuje možnost porušení jejích základních práv či svobod*.“
36. K žalobcově námitce, že řidiče správnímu orgánu řádně oznámil, a že tedy řidič vozidla byl jednoznačně ztotožněn, nutno uvést následující.
37. Tvrzení provozovatele vozidla spočívající v označení osoby, která v předmětné době vozidlo údajně řídila (byť např. podložené nájemní smlouvou), ještě nezakládá skutečnosti odůvodňující zahájení přestupkového řízení proti takto oznámené osobě a může pouze odůvodňovat předvolání sděleného řidiče k podání vysvětlení. K tomu, aby mohla být určitá osoba považována za podezřelou ze spáchání přestupku, musí přistoupit další okolnosti, z nichž by bylo lze dovodit podezření, že tato osoba skutečně v rozhodnou dobu vozidlo řídila a přestupek s ním spáchala. Předložená nájemní smlouva uzavřená s oznámeným řidičem totiž nijak neprokazuje, že označená osoba vozidlo v rozhodnou dobu skutečně řídila (tj. nepřenechala k dispozici ještě někomu jinému, byť by k tomu nebyla např. dle ujednání v nájemní smlouvě oprávněna).

Rozhodně nelze s jistotou tvrdit, že provozovatelem označená osoba byla právě tím řidičem, který se dopustil shora popsáního přestupu. Samotné tvrzení žalobce a kopie předmětné smlouvy tedy nejsou dostatečnými podklady pro zahájení řízení o přestupku řidiče, a to zejména za situace, kdy na výzvy správního orgánu I. stupně oznámená osoba nereagovala. V tomto směru lze poukázat i na usnesení Ústavního soudu ve věci ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 1736/16, v němž Ústavní soud mimo jiné uvedl: „... rovněž Ústavní soud se totiž domnívá, že za situace, kdy stěžovatelka sice prostřednictvím svého zmocněnce označí konkrétní osobu řidiče, která však současně odmítne podat v dané věci vysvětlení (na což má ústavně zaručené právo), není možno považovat postup správního orgánu, jenž na základě toho dané přestupkové řízení zastaví (resp. věc odloží), za postup svévolný, neboť je zjevné, že by v takovém případě byl v důkazní nouzi.“ Z uvedeného lze bezpochyby dovodit, že taková důkazní nouze by nastala i pokud na opakovanou výzvu správního orgánu označený cizinec bydlící v zahraničí nereaguje, neboť *de facto* není významnější rozdíl mezi odmítnutím podání vysvětlení a nereagováním na výzvy.

38. Krajský soud uzavírá, že postup správních orgánů lze označit za dostatečný a provedený v rozsahu ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu, podle něhož správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. Správní orgán I. stupně se pokusil zjistit skutečného přestupce na základě tvrzení a poskytnutých údajů žalobcem, avšak bezúspěšně, proto v souladu se zákonem vydal usnesení o odložení věci a zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Za shora popsání situace, kdy se jednalo o cizince s bydlištěm v zahraničí, byly dle krajského soudu učiněné kroky správního orgánu dostatečné. Za dané situace tak byly splněny podmínky pro zahájení správního řízení pro přestupek provozovatele vozidla podle ustanovení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, protože správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, přičemž nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
39. Žalobce namítal i to, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť vychází z nesprávných skutkových závěrů, když žalovaný nesprávně uvedl, že se výzvy označenému řidiči vrátily bez doručení, ačkoliv tyto výzvy doručeny byly, z čehož pak plyne nesprávný závěr, že žalobce uvedl nesprávné či neaktuální údaje, příp. že se jedná z jeho strany o obstrukci.
40. Je pravdou, že žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí nesprávně uvedl, že se výzvy správního orgánu I. stupně zaslané označenému řidiči vrátily bez doručení, ačkoliv, jak naopak správně uvedl prvostupňový správní orgán, obě tyto výzvy označený řidič převzal, a to první dne 2. 2. 2018, druhou dne 17. 4. 2018. To dokládají i příslušné listiny založené ve správním spise. Nutno konstatovat, že z odůvodnění rozhodnutí žalovaného jednoznačně plyne, že ten potvrdil jako zcela správné prvostupňové rozhodnutí v celém rozsahu s konstatováním, že správní orgán I. stupně postupoval v souladu se zákonem, neboť učinil všechny nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Z kontextu odůvodnění rozhodnutí žalovaného přitom nijak neplyne, že by svůj závěr o učinění dostatečných nezbytných kroků a nezjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku v dané věci postavil na odlišném názoru od orgánu I. stupně, tj. právě na tom, že by sdělený řidič předmětné výzvy nepřevzal. Rozhodně pak v této souvislosti neargumentoval ani tím, že by žalobce sdělil neaktuální či nesprávné informace o tomto řidiči. Jako preciznější lze bezpochyby hodnotit právě odůvodnění prvostupňového

rozhodnutí, přičemž to, že žalovaný udělal zmíněnou chybu v popisu skutkového stavu je zcela zřejmé, což se může jevit i jako matoucí.

41. S ohledem na vše shora uvedené však nelze pominout, že samotná skutečnost, zda žalobcem sdělený řidič - cizinec s bydlištěm v zahraničí předmětné výzvy správního orgánu převzal či nepřevzal, nebyla za dané situace pro závěr ve věci rozhodující. Krajský soud by proto považoval za příliš formalistické, pokud by rozhodnutí žalovaného mělo být zrušeno jen z tohoto důvodu, aby pak v něm žalovaný následně v popisu skutkového stavu namísto „vrácení zásilek bez doručení“ uvedl „zásilky byly převzaty, avšak nebylo na ně reagováno“, neboť je zcela zřejmé, že na výsledek a závěr ve věci by to nemělo žádný vliv. Zásadním v projednávané věci totiž bylo to, že za nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu a tedy splnění zákonných požadavků pro zahájení řízení o přestupku s provozovatelem vozidla bylo možné považovat i zaslání dvou výzev (ke sdělení požadovaných skutečností ve věci) žalobcem označenému pachateli přestupku - cizinci do Polska, přičemž nebylo podstatné, zda je tento cizinec převzal či nikoliv.

V. Závěr a náklady řízení

42. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
43. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 7. ledna 2021

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně